

Λ Α Τ Ι Ν Ι Κ Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν Γ ' Λ Υ Κ Ε Ι Ο Υ
Π Ρ Ο Σ Ο Μ Ο Ι Ω Τ Ι Κ Ο Κ Ρ Ι Τ Η Ρ Ι Ο Α Ξ Ι Ο Λ Ο Γ Η Σ Η Σ • Τ Μ Η Μ Α Τ Α Δ Ι Ε Τ Ο Υ Σ Π Ρ Ο Ε Τ Ο Ι Μ Α Σ Ι Α Σ / Ν Ε Ο Ι

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: **Σάββατο, 4 /4/ 2026**

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Hercules boves Geryōnis ex Hispaniā in eum locum adduxisse dicitur, ubi postea Rōmulus urbem Rōmam condidit. Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de viā fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos. Ubi Hercules, e somno excitātus, gregem aspexit et partem abesse sensit, perguit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confūsus gregem ex loco infesto amovēre coepit. Sed bovum mugītus ex speluncā audītus Herculem convertit. Tum Cacus, vi prohibēre eum conātus, Herculis clavā interficitur.

2. Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit mirabili quodam casu. Exclusus ab insidiatoribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumore caedis exterritus prorepit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles pedes eius animadvertit; eum latentem adgnovit; extractum imperatorem eum salutavit. Hinc ad commilitones suos eum adduxit. Ab his in castra delatus est tristis et trepidus, dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur. Postero die Claudius imperator factus est.

3. Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!» Statimque sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.

4. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit ? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique» ? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur ; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

5. Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. {...}Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

6. Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

.....

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας μόνο τις υπογραμμισμένες φράσεις ή περιόδους λόγου από τα παραπάνω αποσπάσματα.

- **Βλ βιβλίο Εν δυνάμει**

Μονάδες **20**

B1a. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση.

- α. συναγερμός** (στο 1ο κείμενο) **gregem**
- β. λήθη** (στο 2ο κείμενο) **latentem**
- γ. μνησικακος** (στο 3ο κείμενο) **Mementote**
- δ. μονήρης** (στο 4ο κείμενο) **manet**
- ε. προσφυγή** (στο 5ο κείμενο) **fugitivum**

Μονάδες **10**

B2a. Να αντιστοιχίσετε κάθε συγγραφέα της Στήλης Α με εποχή της Στήλης Β (ένα στοιχείο της Στήλης Α περισσεύει).

Ιούλιος Καίσαρ Α	Α. Χρόνοι Κικέρωνος
Οβίδιος Β	Β. Αυγούστειοι χρόνοι
Λουκρήτιος Α	
Σενέκας	
Σαλλούστιος Κρίσπος Α	
Οράτιος Β	
Βεργίλιος Β	

- Βλ. Εισαγωγή βιβλίο Εν δυνάμει.

Μονάδες **6**

β. Τι γνωρίζετε για το έργο του Τίτου Λίβιου και του Βιτρούβιου ;

- Βλ. Εισαγωγή βιβλίο Εν δυνάμει.

Μονάδες **4**

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **boves** : δοτική πληθυντικού **bobus/bubus**
- **Tiberim** : αφαιρετική ενικού. **Tiberi**
- **Hercules** : αιτιατική ενικού. **Herculem/n**
- **aetatis**: γενική πληθυντικού. **Aetatium/um**
- **suae** : γενική ενικού στο β πρόσωπο στο αρσενικό. **tui**
- **Hanc** : αφαιρετική ενικού στο αρσενικό. **hoc**
- **cui** : αφαιρετική πληθυντικού. **quibus**
- **caedis** : δοτική πληθυντικού. **caedium**
- **miles** : δοτική πληθυντικού. **militibus**
- **libera** : το επίρρημα στον υπερθετικό και θετικό βαθμό. **liberrime**
- **longa**: δοτική πληθυντικού στον συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό. **Longioribus/longissimis**
- **nihil** : αιτιατική ενικού στο αρσενικό. **neminem**
- **urbem** : γενική πληθυντικού. **urbium**
- **flumen** : αιτιατική ενικού. **flumina**
- **exilium** : αιτιατική πληθυντικού. **exilia**

Μονάδες **15**

G2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- **adduxisse** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα στο αρσενικό. **adducenti**
- **excitātus**: γ πληθυντικό υποτακτικής Μέλλοντος στο ουδέτερο γένος. **Excitatura sint**
- **cepit**: γ ενικό Υποτακτικής Παρατατικού. **ceperet**
- **prorepsit** : δοτική ενικού μετοχής Μέλλοντος. **prorepturo**
- **abdedit** : β πληθυντικό προστακτικής Ενεστώτα. **abdite**
- **factus est**: β ενικό Υποτακτικής Παρατατικού της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας στο θηλυκό γένος . **Facienda esses**
- **attulit** : απαρέμφατο Μέλλοντος . **Allaturum esse**
- **dixissent** : γενική ενικού μετοχής Ενεστώτα στο θηλυκό. **dicentis**
- **peperissem**: απαρέμφατο Μέλλοντος . **Parituram esse**
- **haberem**: γ ενικό υποτακτικής Υπερσυντελικού της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **habenda fuisset**
- **pati** : α πληθυντικό υποτακτικής Μέλλοντος. **passurae simus**
- **mitte** : β πληθυντικό Υποτακτικής Παρακειμένου της Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας . **Missuri fueritis**
- **everterunt**: β ενικό υποτακτικής Παρακειμένου. **everteris**
- **redii**: β ενικό οριστικής Ενεστώτα. **redis**

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. quibus interemptis : Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- **Cum Camillus eos interemerat**
- **Cum Camillus eos interemisset**
- **Postquam / ubi / simul / ut Camillus eos interemit**

Μονάδες 3

Δ2. *ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi:* Να αναγνωρίσετε τη μορφή του β όρου σύγκρισης και στη συνέχεια να τον μετατρέψετε σε ισοδύναμη μορφή.

- **Quam + ομοιόπρωτα**
- **recuperatione (αφαιρετική συγκριτική)**

Μονάδες 1

Δ3. *si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.* : Να συμπύξετε τη παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη επιρρηματική μετοχή.

- **(a) te pergente**

Μονάδες 2

Δ4. *Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ?* Να μετατρέψετε τη περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση **Mater rogavit filium.**

- **Mater rogavit filium qui potuisset populari eam terram, quae illum/eum genuisset atque aluisset**

Μονάδες 4

Δ5. *Ephesi* : Να μετατρέψετε τον τύπο έτσι ώστε να δηλώνεται κίνηση και απομάκρυνση από τόπο αντίστοιχα.

- **Ephesum/Epheso**

Μονάδες 2

Δ6. *Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit* : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση.

- Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *pergit*. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο *ubi* και εκφέρεται με οριστική, διότι δηλώνει μόνο τον χρόνο και τίποτε άλλο και χρόνου παρακειμένου, γιατί εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν

Μονάδες 3

Δ7. *Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite* : Να μετατρέψετε τις περιόδους λόγου στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση **Cato petivit a patribus.**

- *Cato petivit a patribus ut caverent periculum, tutarentur patriam , Ne Opibus urbis confiderent, ut Fiduciam, quae nimia illis esset, deponerent*

Μονάδες 3

Δ8. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? : Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές έτσι ώστε να περιμένουμε καταφατική απάντηση και στη συνέχεια να απαντήσετε αναλόγως.

- **Nonne** ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ?
- **Ita est**

Μονάδες 3

Δ9. propter Veientanam praedam : Να γράψετε την ισοδύναμη μορφή της έκφρασης.

- **Ex/de/ab Veintana praeda**

Μονάδες 2

Δ10 Brenno duce . Να αναλύσετε τη παραπάνω φράση σε δευτερεύουσα πρόταση με τη χρήση του **ιστορικού/διηγηματικού** συνδέσμου **cum**.

- **Cum Brennus dux esset**

Μονάδες 2

Δ11. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: **de viā** (1^ο), **caedis** (2^ο), **Opibus** (3^ο), **tecum** (5^ο), **iure** (6^ο)

- **Βλ βιβλίο Εν δυνάμει**

Μονάδες 5

Επιμέλεια Θεμάτων: *Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα*

Studiosae studiosique, bonan fortunam,
cum plurimo amore!

Et mementote! Sapientia virtus est!!!